

A feladatokat írta:
Gulyás Mihályné, Tiszaroff

Lektorálta:
Kovács Lászlóné, Szolnok

Kódszám:
.....

2019. április 27.

Curie Természetismereti Emlékverseny 2018/2019.
Országos döntő
3-4. évfolyam

Miután megoldottátok a feladatalapot, a helyes válaszok betűjelét másoljátok át a megoldó lapra nyomtatott nagybetűvel, és azt kell majd leadnotok a zsűrinek.

A megoldó lapon nem szabad javítani!

A meg nem oldott feladatok, a helytelen válaszok és az átjavított megoldások 0 pontot érnek.

A feladatok megoldására 60 perc áll rendelkezésre.

Jó munkát, sok sikert kívánunk!

I. feladat

10 pont

Igaz vagy Hamis? Írj az állítások után I (igaz) vagy H (hamis) betűt!

1. A szélzsák a levegő mozgásának egyik fokozata.
2. Az esőerdők növényzete gyér.
3. A szél elősegíti az egyes növények beporzását
4. A pollenek a rájuk érzékeny emberekből allergiát váltanak ki.
5. A vér hemoglobinja szállítja az oxigént a tüdőtől a test többi részébe.
6. A füstköd szeles időben alakul ki.
7. A passzív dohányzás károsabb is lehet, mint az aktív.
8. A levegőnek nagyobb az oxigén, mint a nitrogén tartalma.
9. A rendszeres testmozgás az egészséges életmód egyik eleme.
10. A Szarvasi Arborétum a Hortobágyi Nemzeti Parkban található.

II. feladat

14 pont

TOTÓ

Válaszd ki a helyes választ és írd be a jelét a táblázatba!

		1	2	X	Megoldás
1.	Melyik szervezetnek <u>nem</u> címerállata a tűzok?	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Körös-Maros Nemzeti Park	Körösök Völgye Natúrpark Egyesület	

		1	2	X	Megoldás
2.	Melyik táj <u>nem</u> a Körös-Maros Nemzeti Park területén található?	Szarvasi Arborétum Természetvédelmi Terület	Gemenc	Mágor-puszta	
3.	Melyik kifejezés <u>nem</u> tartozik a szél mozgásai közé?	szellő	szélvész	orkán	
4.	Melyik gáz veszélyesebb az emberi szervezet számára: a szén-dioxid vagy a szén-monoxid	szén-dioxid	szén-monoxid	egyik sem	
5.	Melyik <u>nem</u> a levegő alkotórésze?	kén-dioxid	oxigén	nitrogén	
6.	Egy felnőtt ember naponta hány liter levegőt lélegzik be?	25-30 liter	5 liter	15-20 liter	
7.	Mi a pollen naptár?	Trópusi növények virágzási idejét jelző naptár.	Allergén növények virágzási idejét jelző naptár.	Dísnövények virágzási idejét jelző naptár.	
8.	Hol <u>nem</u> használták Mátyás király korában a szél energiáját?	hajózásban	szélmalomok működéséhez	szélerőművekben	
9.	Melyik a kakukktojás?	környezetbarát energiaforrások	füstköd	savas eső	
10.	Melyik <u>nem</u> légi sport?	ejtőernyőzés	toronyugrás	sárkányrepülés	
11.	Hol található Magyarországon szélmalom?	Kiskundorozsma	Szolnok	Gyula	
12.	Mi óvja a Földet a káros napsugárzástól?	légpajzs	ózonpajzs	nappajzs	
13.	Melyik évben vált védetté a Szarvasi Arborétum?	1943.	1967.	2002.	
+1	Mikor van a Környezetvédelmi Világnap?	október 4.	április 22.	június 5.	

III. feladat

10 pont

Karikázd be a helyes válasz betűjelét, majd írd be a táblázatba!

1. Mi a délibáb?

- a.) Egy légköroptikai jelenség, ahol a távoli tárgyakról nem a valósi helyükön és/vagy helyzetükben látunk képet.
- b.) A szél által keletkezett természeti jelenség, ahol a tárgyakról látott képet kisebbnek látjuk.
- c.) Ember által alkotott légköri jelenség, ahol a tárgyakat nagyobbak látjuk.

2. Hol látható Magyarországon leggyakrabban délibáb?

- a.) A Mátrában.
- b.) A Hortobágyon, Bugac környékén.
- c.) Az Abaligeti cseppkőbarlangban.

3. Magyarország melyik nagy tájegységén található a „Viharsarok”?

- a.) A Kisalföldön
- b.) Az Alföldön
- c.) Az Északi-középhegységben

4. Melyik város nem a „Viharsarokban” található?

- a.) Békéscsaba
- b.) Kecskemét
- c.) Gyula

5. Hol található Magyarországon szélerőmű?

- a.) Kiskunfélegyházán.
- b.) Kuleson.
- c.) Kiskörén.

6. Mi a kunhalom?

- a.) Hegységek lábainál a természet által képződött földhalom.
- b.) Olyan homokos domb, amely a Mecsekben képződik.
- c.) Mesterségesen létrehozott, kúp vagy félgömb alakú földhalom.

7. Mivel foglalkozik a botanika?

- a.) növényekkel
- b.) állatok viselkedésével
- c.) természeti jelenségekkel

8. Mi az arborétum?

- a.) Fák és cserjék összessége a városok szélén.
- b.) Olyan botanikus kert, amely elsősorban fákat és cserjéket mutat be.
- c.) Növényekkel foglalkozó üzlet.

9. Hol nem található Magyarországon arborétum?

- a.) Szarvas
- b.) Tiszaigar
- c.) Győr

10. Mely barlangunkat nyilvánították a légúti betegségekben szenvedők kezelése szempontjából gyógybarlanggá 2000-ben?

- a) Aggteleki-barlang
- b) Abaligeti-barlang
- c) Suba-lyuk barlang

IV. feladat

10 pont

Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavakkal úgy, hogy igaz legyen.

A szavak előtti kezdőbetűket írd a megfelelő számok mellé a megoldó lapra!

a.) Dénesmajori Csigás-erdő	b.) 1997. január 16-án	c.) Gyula
d.) Körös-Maros	e.) erdélyi hérics	f.) bókoló zsálya
g.) Szarvason	h.) Békéscsaba	i.) Békésszentandrásról
j.) Gödény-halom		

A 1. Nemzeti Park jött létre.

Igazgatósága 3. van. Hazánkban csak itt található a 4.

és 5. , 6. délre található

Magyarország legnagyobb kunhalma, a 7. A nemzeti park

területén található a 8., 9.

és 10. jelentős városok.

V. feladat

6 pont

Olvasd el a verset és értelmezd!

Karikázd be a helyes válasz betűjelét, majd írd be a táblázatba!

Petőfi Sándor: Erdőben

Sötétzöld sátoros
Erdőben járok.
Kevély tölgyfák alatt
Szerény virágok.

A fákon madarak,
Virágon méhek.
Ott fönncsattognak, itt
Lenn döngicsélnek.

Nem rengedez sem a
Virág sem a fa;
Hallgatják a zenét
Elandalodva.

Vagy alszanak talán?
Elszenderedtek?...
Megálltam én is és
Mélán merengek.

Merengve nézek a
Patak habjára,
Melynek nyílsebesen
Rohan le árja;

Fut, mintha kergetné
A felleg árnyát,
A fellegét, amely
Fölötte száll át.

Petőfi Sándor, 1846

- Mit jelent a versben is megjelenő természeti fogalom, a felleg?**
 - Egy csapadékfajta.
 - Heves légmozgás.
 - Nagy kiterjedésű felhő.
- Melyik állítás nem igaz a vers címében is szereplő erdőre?**
 - A Föld levegőjének „tisztító üzeme”.
 - Életközösség, növények és állatok közös lakóhelye.
 - Földje tápanyagban szegény, ami nem kedvez a növénytermesztésnek.
- Párosítsd a szólásokat, közmondásokat a megfelelő magyarázatukkal!**

I. Nem látja a fától az erdőt.	a.) Nehéz dologba fogott.
II. Nagy fába vágja a fejszójét.	b.) Határozott egyéniség.
III. Kemény fából faragták.	c.) Türelmes, szolid, jámbor ember.
IV. Fát vághatnak a hátán.	d.) A részletektől nem látja az egészet. A kevésbé fontos dolgok elvonják a figyelmét a fontosról.

I.	
II.	
III.	
IV.	